

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona,
negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

WITTINGER ANTAL.

Kiadó és laptulajdonos:

FRIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyitott sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

A honvédszászlóalj áthelyezéséről.

Nem kellene tulajdonképpen tudomásul se venni; de ha már szóvá tette egy pár vidéki újság, hát regisztráljuk e helyen is a hirt, hogy a 18. honvédszázadnak helyben állomásozó 3. zászlóalját Sopronba helyezzék át. Regisztráljuk — mondom — ezt, elmondván egyúttal az ügyről magáról és mellékkörülményeiről nézeteinket úgy, ahogy azt ismerni véljük s a beavatottak hangoztatják. A hír Sopronból terjedt szét s annyiban látszik megbízhatónak, a mennyiben az az erre vonatkozó tárgyalásokat is már befejezetteknek jelenti ki és személyt is említ, mint a mely az áthelyezést ajánlatba hozta. Föltéve már most, hogy befejezett tényekkel állnánk szemben, kérdezhetjük, hogy mi lesz hát akkor, ha honvédségünket csakugyan áthelyeznék Sopronba? Szerintünk az a sajnos körülmény állana be, hogy egy jól fegyverezett s velünk békében élő derék csapatot veszítenénk rendkívüli finom miveltségű s a polgársággal mindenkoron s mindenben rokonszenvező tisztikarral az élén. Ilyen veszteség fájna, de nem érinthető — szerintünk — anyagi érdekeinket, a mennyiben a zászlóalj távozásával a honvédségi kaszárnya épülete új lakókat kell hogy kapjon, vagyis katonaság hiányában nem maradna, a miről a katonai kincstár és a városunk között annak idején létrejött szerződés biztosít. A dolog ez oldala ugyilátszik meg is nyugtatja az illető köröket a hír felmerülése alkalmából s nem tesz

kivánatosá semmiféle lépéseket. Mindamellet — és ez talán épen a lent érintett kedves kapocsnál fogva történt — bizonyos körök és személyek mégis tudakozódtak a városnál és a megyénél a hír mibenlétéről s teljes megnyugvásukra azt a választ kapták, hogy a honvédség áthelyezéséről semmi tudomásuk nincs.

Mi azt hisszük ennél fogva, hogy honvédségünk áthelyezése talán tervbe lehet véve, talán kívánatosá tenné ezt a katonai kormányzat, a csapatkiképzés s háboru esetén a könnyebb összpontosítás; de befejezett dologról e tekintetben még nem lehet szó s nem lehet szó különösen arról, hogy honvédség, vagy ennek megfelelő más katonaság nélkül maradnánk. Biztosít bennünket e részben a fent érintett szerződéskötésen kívül az a biztató szó is, melyet néhány Köszeg iránt melegen érdeklődő és nagy befolyással bíró katonai tekintély ajakáról hallottunk s a melynek öszintességében egyáltalán nincs és nem is lehet okunk kételkedni.

Némelyek a hír felmerülése alkalmával oly színben is iparkodnak a helyzetet föltüntetni, mintha itt wumusról volna szó, vagyis a kormány a közeledő választásokra való tekintettel nyomást akarna gyakorolni a közönségre, a mikor a honvédszászlóalj áthelyezését veszi tervbe. Ezt nem akarjuk elhinni, mert föl nem tételezzük a kormányról, hogy Köszeget, mely a választás alkalmával a kerületben dominálni fog, ily formán akarná lekötöztetettvé tenni, hisz egészen nyilvánvaló, hogy ilyen módon embereket meg-

nyerni nem, hanem csak elidegeníteni lehet. Azt mondók volnánk tehát, hogy a fejünk e miatt a felmerült s talán egészen a légből kapott hírek miatt ne fájjon. E részben való érdekeink meg vannak védve s ha mégis bármely intézkedés ellene szólana ezeknek az érdekeknek, lesz mód és alkalom azok védelmére kelnünk.

El a kiállításra!

Vasvármegye fő- és alispánja abban az esetben, ha megfelelő számú résztvevő jelentkeznek, maguk személyesen hajlandók egy nagyobb csoportot szép kiállításunkra vezetni. Az impulzust erre dr. Károlyi Antal kir. tanácsos, megyei alispán adta meg, számítván arra, hogy hazafias megyei közönségünk megragadja a kínálkozó alkalmat és lehető nagy számban jelentkezik a csoportos kirándulásra. Felhívást is bocsátott ki, melyet széltében terjesztenek s mi is alább közlünk.

Felhívás Vasvármegye közönségéhez.

Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága, hogy a kiállítás látogatását a legszerényebb anyagi viszonyok közt élő honpolgárnak is lehetővé tegye, a legmegsebzott terjedő kedvezményeket biztosította azon esetre, ha ily látogatások nagyobb számú társaságban történnek.

E kedvezmény abból áll, hogy vármegyénk területéről az oda- és visszautazás, ételmezés, szállás és a kiállítási belépti jegy személyenként összesen 5 frtba kerül, s a fővárosban 2 napi tartózkodásra és teljes ellátásra jogosít.

Az ily tömeges kirándulásban gyermekek és nők is résztvehetnek, kiknek külön elhelyezéséről gondoskodva van.

Azon meggyőződéstől vezérelve, hogy ezredéves országos kiállításunk, mely az eddigi tapasztalatok szerint bátran kiállja a versenyt a művelt nemzetek haouló kiállításával, s a melyről az elfogulatlan európai közvélemény már is oly elismerőleg nyilatkozott, méltán megérdemli, hogy azt hazánk minden polgára lehetőleg

TÁRCA.

Közlemények a zenetörténetből.

(Folytatás és vége.)

Claudio Monteverde említendő föl elsőnek, ki dramatikai zene műveket írt. Ilyenek „Orpheus” és „Ariadne” című művei.

Habár az operánál immár a zene egy idegen elemhez, a szóhoz van fűzve s ettől veszi a metrumot s a legközelebbi formát, úgy szabad és egyetemes lénye mindazonáltal ismét kiemelkedést nyer azzal, hogy itt része van az emberi szív mozgalmán és a tudatos szellem-életében.

Az embernek a drámai zenével új nyelvezete adatott legszemélyesebb szellem- és érzetvilága számára.

A 16. század második felében a dalmi terén legnagyobb gyakorlati tevékenységet fejtettek ki Nicola Vincentino Rómában, a németalföldi Ciprian de Rore, a velencei Luca de Marenzio s leginkább a nápolyi Gesualdo.

A hangszerek kiváló kifejezési képességét azonban a fent nevezett Monteverde tünteti föl.

A hegedű tremolója és pizzicatója a kifejezés emelésére szolgáló saját találmányai.

Iameri az ouverture-t (sinfonia) és az interludiumot (közbenjáték) is.

Ujtása természetesen heves támadásoknak lön kitéve a theoretikusok részéről.

Mindazáltal győzelmesen került ki a harc színhelyéről.

Mihamarább operaházak keletkeztek Bologne Florenz és Róma városokban s különösen Velenczében.

Híres operanékesek a 17. század első negyedének Vittoria Archilei s különösen Vittorio Loreto herélt, Rómában.

Az énekes-cultust egészen a mániáig üzték e korszakban.

A lehető tökélyre emelt énekművészet viszont segítségére volt az operavilágot uraló állásának megalapítására. Természetesen tehát, hogy sikerre törekvő zeneszerzők az énekművészek hajlamainak hódolva, műveiket ezek egyéni ízlése szerint szerkesztették.

A herélt énekesek között leginkább Farinelli tünt ki művészetével.

Monteverde irányát szorosán követte Francesco Cavalli.

Ezekkel van megalapítva az opera.

Olaszországban a dramatikai ének továbbfejlődése legelső sorban Rómához és Carissimi nevéhez van fűzve. Carissimi egyházcomponista volt a 17. század közepe táján.

Ő az énekzenét az egyházon kívül az ugynevezett kamara-cantatává képezte ki, mely a dramatikai zenei jelenetnek egy neme. Carissimi zeneje igen kifejezés teljes; honfiktársai „zenei declamator”-nak nevezték őt. Carissimi nyomdokait nápolyi származásu tanítványa Alessandro Scarlatti követte, ki elődjének hajlékony zenei stílusát az operára átláutálta s ezzel az ariának győzelmét ezen zenei műfajban megalapította.

Scarlatti, ki 1680—1725-ig működött, igen nagy befolyásra tett szert. Szerzett száznál több operát s egyéb műfajhoz tartozó műveket.

A hangszerek használatát finomította és bővítette s daczára, hogy csak vonós hangszereket alkalmazott, azokat nagyobb önállóságra emelte s saját darabokat írt számukra; így mindenekelőtt a Sinfoniát, azaz az olasz ouverture-t.

Főereje a melodia, ennek könnyedsége és édesége. A drámai zenét tovább fejlesztette a Hallébau 1685-ben született Händel György Frigyes.

Atyja a jogi pályára szánta s tényleg jogi tanulmányokkal foglalkozott is.

Az egyetem látogatása tágabb látkört és magasabb szellemi mozgékonyt kölcsönzött neki, mint az akkori zeneszerzők legtöbbjeinek. Mielőtt azonban bevégezte volna egyetemi tanulmányait, Hamburgba költözött s most már kizárólag a zenére alta magát.

Hamburg birta ez időben az első és egyetlen német operaházat.

Itt tehát a művészet s ezzel a művészek is bizonyos tekiütélynek örvendettek.

Hiányoztak azonban itt még ez időben alkalmas opera szöveg-költők.

Ide jött tehát Händel „képeességben dusan és jó szándékkal eltelve.”

Mattheson ottani zenebíráló, énekes, zeneszerző, karmester és theoretikus egy személyben, azt írja róla, hogy „jól képzett volt a fugában és az ellenpontozásban de nagyon keveset tudott a melodiáról.”

Händel azonban nemsokára bebizonyította „Almira” cz. operájával, hogy az új zenei irályt teljesen elsajátította magának.

A dalmiben való alaposabb kiképzetésének vágya Olaszországba, elsőbben Florenzbe vitte; azután elment Rómába.

Innét Velenczében tartott, hol Antonio Lottit tanulva megismerni, a hírneves egyház zeneszerzőt.

Olaszországból azután Hannoverán át Londonba utazott, mely város akkoriban az olaszok arany bülcsője volt.

Händel kiképzetésén jó része van az angol nép-jellemnek és műirányának.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Politikai, Társadalmi és Közgazdasági Napilap.

A Pesti Napló főszerkesztője, felelős szerkesztője és valamennyi dolgozó tőrsa július 30-ikán megvált ettől az újságtól és még augusztus hónap folyamán új politikai napilapot indít

BUDAPESTI NAPLÓ

ezimen.

A **Budapesti Napló** már első számával a magyar közönség régi barátja gyanánt fog az ország elé lépni, mert a szerkesztőség elveit, szellemét, irányát, hangját magával hozta és olyan újságot ad az olvasónak, amely a magyar szabadelvűség, a nemzeti politika, a magyar társadalom, a magyar gazdálkodás szolgálatában, az európai sajtó orgánjai körében a legelső sorban kíván helyet a maga számára stíljének előkelősége és zsurnalisztikai tökéletessége következtében.

A Budapesti Napló főszerkesztője: **Vérsi József.**

A Budapesti Napló felelős szerkesztője: **Braun Sándor.**

A Budapesti Napló belső dolgozótársai:

Ábrányi Emil
Clair Vilmos
Cerri Gyula
Erős Gyula
Fái Béla
Gergely István

Holló Márton
Horváth Elemér
Janovics Pál
Dr. Kovács Jenő
Lyka Károly
Márkus József

Merkl Adolf
Papp Dániel
Pekár Gyula
Dr. Soltész Adolf
Sváb Tivadar.

Vezérezikírói a legkitünőbb politikusok. Tárcaírói kiváló novellisták, művészek és műbírák.

A **Budapesti Napló** politikai rovata találkozó helye lesz Magyarországnak legillusztrisabb publicistáinak. Tárcairovata tükrözni fogja a magyar irodalomnak és nagy figyelemmel fogja kísérni a külföldi irodalmi termését is. Ujdonsági rovatának frissesség, elevenség, jól értesültség lesznek a jellemvonásai. Művészeti rovata a legmagasabb esztetikai törvények és a művészet igaz szükségleteinek megfelelőleg készül. Távirati rovata hűségével és kimerítő információival fog kitűnni. Közgazdasági része alapos értesüléseivel, bő informatív anyagával és megbízhatóságával a magyar közgazdaság érdekeinek hűséges barátjává szegődik.

A **Budapesti Napló** kiadótulajdonosa: a **Budapesti Napló** szerkesztősége.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	— — — — —	14	frt.	Negyedévre	— — — — —	3	frt 50	kr.
Félévre	— — — — —	7	„	Egy hónapra	— — — — —	1	„ 20	„

A ki most legalább negyedévre előfizet, a **Budapesti Naplót** szeptember 30-ikáig (az évnegyed kezdetéig) **díjtalanul** kapja, most teljesített előfizetése tehát az október—decemberi évnegyedre vonatkozik.
Mutatványszámokat kívánatra nyolcz napig ingyen küld

a **BUDAPESTI NAPLÓ** kiadóhivatala:

Teréz körút 41-ik szám.

Gyári raktár vászon-neműekben!

Nagyon tisztelt vevőink közönségének megfelelően, raktárunkat vászon neműekben megnagyobbítottuk és sikerült a legnagyobb gyárokkal azon megállapodásra jönni, hogy gyarmányaik elárúsása kizárólagosan mi általunk eszközölhető, a mi által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legelső minőségű vászon-neműek nemesek a legnagyobb választékban, de legolcsóbb gyári árért csak nálunk szerezhetők be.

Gyári raktárt tartunk:

Rumburgi lepedő-, kreász-, és czérna-vásznakban. Csikos és damast gradlikban. Abross és asztalkendőben. Törülközők. és kanvasz-vásznakban ugymint siffonokban.

Kész menyasszonyi kelengyék

A legnagyobb választékban és legizlésebb kidolgozásban folyton raktáron vannak, ugyszintén azok elkészítését vállalkozunk és legrövidebb idő alatt szállíthatjuk. A nagyon tisztelt közönség bizalmát és minél számosabb látogatását kérve tisztelettel

Fröhlich és Stauber,
divatáruháza Szombathely.

Jelzálogkölcönöket

földbirtokra 3¹/₂%, házakra 4¹/₂%,
másnemű ingatlanokra 5¹/₂ mellett
legmagasabb összegekben
ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásnál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.
Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele.

Birtokok szövetkezeteknek honnani lefizetési tartására eladtnak.

„MAGYAR LLOYD“

közügazdasági vállalat,
Budapest, Király-utca 70. szám.